

Esnaf zihniyeti

Ticarette çok para kazanmak, ekseriyetle, çok kazanmak değildir. Atıyı düşünerek kazanmağa çalışan esnaf, hem bugünün hem de gelecek senelerin kazancını temin eder. " Bugünün beyliği beyliktir " diyerek müşterisini aldatan esnaf hiç de kazanmasını bilmiyor demektir. Böyle tüccar ve esnafa, muhtelif vesilelerle, birçok yerlerde rastlamak-tayız. Hatta bu yüzden dış piya-samız bile çok kerre sarsılmış ve kara listeye isimimizin geçmesine sebebiyet verilmiştir.

Müşteri aldatmak bir çok tarzda olabilir. Biz bunların içersinde en mühim ve en tehlikelisini, kötü mal vermekte ve değerinden fazla fiat istemekte görüyoruz. Bir mağaza içersinde bazan dakikalara münakşa edilir : " Halis yündür " , " değildir " diye müşteri yünü istiyor, dükkân sahibi kandırmak emelinde. Diyelim ki aldandık ; tüccar, yünü diye karışık bir mal sattı. Bundan anlayan hiç kimseye rastlamayacak mıyız ? Bir ahbabımız, bu malın yünü olmadığını bize söyleyince malı satan dükkâncıya kızmaz mıyız ? Gönül, bir daha bu mağazadan alışveriş etmeyi istet mi ?

Paranızı esikemiyorsunuz ; bir dostunuza göndermek üzere saf tereyağı almak istiyorsunuz. Trabzonun da tereyağı meşhur ya ! Pazarlığınızı bu şart üzerinden yapıyorsunuz. Bir kutu yağı dostunuza gönderiyorsunuz. Dostunuzdan aldığınız mektub sizi hayrette bırakıyor ; yağ mahlutmuş. Artık o dükkâna uğrar mısınız ?

Senede, hatta iki senede bir şapka alındığı için fiati bilinmez. Mağazaya gidiyorsunuz. Değerinden kat kat fazlasına bir şapka satın alıyorsunuz. Birkaç gün sonra birisi size bunun hakiki değerini anlatıyor. Ayağınız bir daha bu mağazaya nasıl doğrulur ?

Esnafın bu dar görgüsü yüzünden ekseriyetle şehirler zarar eder. Bize bu satırları yazdırtan da bu türlü bir iç sızsıdır. Türkiye'de böyle menfi şöreti olan bir çok yerlerimiz vardır. Meselâ: Samsunda vapura binen, vapurdan inen, hatta gezmeğe çıkan bir yolcu düşünemezsiniz ki motöcilerle hamallardan şikâyet etmesin. Ben, maalesef, Trabzonda da bu hale rastladım. İskeleye bir motöcü kıyafetini itibarile olsa gerek, fazla para koparmak hevesine kapılarak bavullarının hepsinden nakil ücreti istedi. Halbuki zati bavullardan böyle bir ücret alınmadığını evvelce öğrenmiştim. Bittabi yüksek perdeden konuşmağa başladık. Nihayet iş, polise muraacaatla halledildi. Fakat, motöcü hâlâ hırsını teskin edememiş, elbise bavulumu göstererek : " Bu bavnı değil, denktir " diye ısrar ediyor ve "İşte bavnı budur", diye elimdeki çantayı işaret ediyordu. Motöcü bunları ayırd edecek kadar zeki bir adamdı. Fakat " Bir yabancıdan ne kapılırsa kâsıdır ; adam sen de " kanaatını taşıyordu.

Aynı kanaat, çarşı ve pazarlarda elindeki sepetle mal satan esnafa da var. Seksen kuruş istediği levreği, döğüşmeye benzer, pazarlık sonunda 35 kuruşa, iki dizi mezgiti 25 kuruştan 10 kuruşa indiren esnafa her günkü ihtiyaçlarımızı tedarik ederken nasıl emniyet edersiniz. Maalesef büyük mağazaların bazılarında da buna şahid olduk : 3,5 liradır diye ısrar edilen şemsiyeyi 2 liraya aldık.

Misallerini saydığımız bu esnaf

Artvin'de Cumhuriyet Bayramı

(29 - 1. Teşrin - 936)

1. İnci Teşrin 28 inci gününü, sabah erken, güzel Artvin'in yeşil, zümrüt bahçeleri, genç ve süslü ormanları içinde bir papatya tarlası gibi serpilmiş olan güve çin gümesi manzaralı evlerin balkonlarında, penceyelerinde dalgalanan Türkün gönül alıcı bayrakları büyük bir günün yaklaştığını müjdeliyor, daha bu günden baştayan davul sesleri yarınnın sahipleri çocukların cıvıldaşan sesleriyle karışarak Artvin afakını çinletiyordu. Büyük ve küçük herkes büyük günün yaklaştığını görerek seviniyordu. Bu hareketli, neşeli, sevinçli tezahürat 13 yıl önce güneş gibi milletin semasına doğan Cumhuriyet güneşinin doğduğu büyük günün yıl dönümünü tes'it için yapılyordu.

Bu sene aylardır devam eden bulutlu, yağmurlu hava da açılmış bu büyük ve şen günün kutulama için neşeli halkın ahengine katılmıştı.

Bu ahenk içinde 29 1. İnci Teşrin sabahı güneş ufaktan doğarken halkın da ruhu ayantlık içinde idi. Mektepli mini mini yavrular bu büyük Türk bayramını toplu bir halde kutulama için mekteplerine koşuyorlar, Cumhuriyetin onuncu yıl marşını söylüyorlar tatlı ve munis seslerle sokakları dolaştırıyorlardı. Sokaklar süslenmiş, taktlar kurulmuş, milleti ikaz eden, ileri hatyatta yapacağı büyük rol-lara dikkatini toptıyan ve cizeler şehrin munasip yerlerinde atlatlar üzerine yazılan yazılarda herkese vazifelerini hatırlatıyordu, (Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz içindir. En büyük kuvvet millî birliktir. Türk vatani bölünmez bir bütündür. Devletin yapıcılık kuvvetine inan. Türk çocuğu senin için yaşıyoruz. Ulkümüze son yoktur. Türk genci; Atatürk Cumhuriyeti sana emanet etti.) Bu yazılar sanki milletin

mi çok kazanır ; dürüst hareket eden mi ? Bu menfi zihniyetle hareket eden esnaf, yabancılar üzerinde memleketi hakkında da nasıl bir intiba bırakır sorarız.

Medenî memleketlerde pazarlık kalktığı bir zamandayız. Hal böyle iken, bilhassa yabancılar, böyle yüzde yüzden fazla fiatla mal arzetmek, bu gibi esnafın zihniyeti hakkında insanda çok makûs bir kanaat uyandırıyor. Bu suretle hareket edilmesi yolundaki şikâyetime, vilâyetin değerli hemşerilerinden bir zat ; " Bir ay sonra sen de usta olursun " diye cevap verdi. Satırlar süren yazımın ihtiva ettiği manayı nefsinde top-

ve yarının adamları çocukların kalplerine silinmez hatıralar aşılyordu. Böylece güneş yükseliyor büyük bayramın resmen kutlanmasını için hazırlanan programın tatbik saati yaklaşıyordu. Bu sırada geyinileri ve asil tavırlarıyla onları yetiştirenlere büyük bir ümit kaynağı olan mektepli yavrular Atatürk anıtı bulunan Cumhuriyet meydanına toplanıyorlardı. Kahraman askerlerimiz, Milletin huzur ve emniyet bekçileri Jandarmalarımız, Polislerimiz mevkilerini almış millet varlığına timsal olan bu asil kuvvetli bir hale gibi çevreli-yen şehirli ve köylü galabatık bir halk da yerlerini alarak Cumhuriyet meydanı baştan başa kaplanmış bulunuyordu. Artık hep bir arada büyük günün tes'it ve kutulama saati gelmişti.

Vilâyet heyeti başta vali olduğu halde krokiide hazırlanan mevkilerini aldılar.

Sayın vali Refik Koral-tan kahraman askerlerimizi teftiş ve onları şu " Büyük Türk milletinin kahraman askerleri ; bayramınız kutlu olsun, cümleleriyle kutluyor bu tebrik bu kutulama sesine bütün halk yürekten iştirak ediyor ve coşkun bir sevinçle kahraman askerlerimizi alkışlıyordu. sıra ile program tatbik ediliyor Çoruh'unuzun ; geldiği gündenberi yüksek Cumhuriyet rejiminin yapıcı, koruyucu ve kurtarıcı prensipleriyle bu yerleri ve bu yerin asil halkını ihya ve imara, refah vesaadete kavuşturmak için coşkun ve sevdalı bir suretle büyük azmiyle durmadan dinlenmeden çalışın, ilerleten değerli ve sevgili valisi Refik Koral-tan kürsüğü şereflendirerek her vakit zevkle, heyecanla dinlenen gür ve taşan sesle büyük bayramın azametini her nazarda ve her gönülde tecessüm ettiriyordu. Sürekli alkışlar içerisinde 1,5 saat süren kıymetli nutuklarını bitirdikten sonra sırasıyla orta okul Tarih

layan bu cümle, hakikatin tam ifadesidir.

Müşteri, alış veriş ettiği zaman aldanmamak ister. Bu, onun hakkıdır. Bahusus yerli olmayanlar bu cihetten daha hassastırlar, dahildeki birçok vilâyetlerin ve hat-ta diğer bir iki milletin Transit yolu olan burada esnaf ve tüccar daha güzel tesirler bırakacak surette hareket ederlerse hem kendileri kazanır, hem de memleketlerini kazandırır.

Gelip geçen bir yolcunun, muvakkaten yerleşen bir yabancının bırakacağı para da, harici kazanç olmak itibarile, elbette fazla bereket vardır.

Hayrettin Ziya

Lehistan - İngiltere Londrada neler konuşuldu..

Royter bu müzakereye büyük ehemmiyet veriyor. Yahudi meselesi ve İngiltere..

Ankara 11 — Royter ajansı Lehistan dış bakanının Londradaki görüşlerinden çok mübeyyicî neticeler beklenilmesi lâzım geldiğini bildiriyor. Leh dışbakanı beşler konferansı hakkındaki hazırlık müzakerelerinin orta Avrupalı alâkadar eden meselelere bir zarar vereceğinden endişe etmediğini İngiliz dışbakanı da Lehistan'dan yapılacak yahudi muhacereti hakkında ilâstin komisyonunun mesaisiüi bitirmeden her hangi bir teminat veremeyeceğini söylemiştir.

Coğrafya öğretmeni Turgut Ansal ve C. H. P. İlyon-kurul üyesinden Cemal Al-per taraflarından büyük bayramın fazilet ve kutsiyeti hakkında söylenen söy-len değerli söylevler he gecanlı alkışlar içinde devam etmiştir. Bunları takiben orta ve ilk okullar talebeleri tarafından manzûmeler söylenerek geçit resmine başlanmıştır.

Hudut Tabur erati, orta ve ilk okullar talebeleri tarafından Atatürk'ün anıtı önünde çok hararetle bir geçit resmi yapılarak me rasim nihayet bulmuştur.

O gün şirin Artvin baştan başa türlü renk ve çiçeklerle süslenmiş, donatılmış, olarak şantik içinde; halk coşkun, taşkın bir sevinç içinde çalgılar, oyun-lar, eğlenceler devam etmiş akşamı asker ve mektep talebeleri tarafından yapılan fener alayları ve renk renk havalara yükselen tenvir fişekleri Artvin semalarını ışıklarıyla aydınlatmıştır.

İkinci günü de aynı şenlik ve coşkunluklar içinde

Başbakanla

Molonof arasında

Ankara 11 — Sovyet ihtilâlinin on dokuzuncu yıl dönümü münasebetile başvekil İsmet İnönü ile Molonof arasında tebrik ve teşekkür telgrafları teati edilmiştir.

Evlenme

Maliye tahakkuk memu-lelerinden bay Şefikle bayan Kuthetin, muhasebeî hususiye memurlerinde bay Yakupla bayan Melihanın evlenme töreni bugün yapılmıştır.

Genç çiftleri tebrik eder, sadaset aileriz.

geçerek oğın fakir ve kim sesiz mektep çocukları için hazırlanan elbiseler dağıtıl-mak suretile öksüz yavru-lar ayrıca sevindirilmiş ve akşamı yeni açılan sinema ve tiyatro salonunda orta ve ilk okullar çok ceanlı ve heyecanlı temsiller, mü-samereler verilmiştir.

Böylece bu büyük bayram büyüklüğüne yaraşır surette üç gün şentik, ihtişam ve tezahüratlar içinde geçmiş-tir.

Vali Refik Koral-tanın nutkunu yarınki sayımızda neşredebceğiz.

F. Demirel

Trabzondan Erzincana KİĞİ'YE VARACAĞIM GÜN

Halit Ağan

"Bu köprünün adı Mutu köprüsüdür. Mühim bir geçittir. Burada beş jındarmamızı Dersim eşkiyaları pusuya düşürüp şehit ettiler."

"Tercan, kop üzerlerinde soy-gon yapan Dersim eşkiya kol-larının geçit yerleri buralardır Tehlikeli bir mîntakada bulunuyoruz."

Karşıda ve yakında görünen Pülümür kasabasıdır. Bulundu-gumuz bu küçük ormanlık en uol soyğun yapılan yerdir. Soy-guncu, bir saat içinde Dersime aşabilir.

Burası Kızılkedik. Soyğuncu-ların hükmettiği geçit. Soyul-mazsak şansımıza "

"Şu yolun iki tarafında bul-lunan iki mezar postayı soyan eşkiyaların mezarlarıdır. Jandar-malarımızla yaptıkları musade-mede öldürülmüşlerdir.

"Şimdi Sogukpınara iniyoruz Kığıya yaklaştık. Daha yakınlarda ormanlıkta bir eşkiya pu-susuna düşen yolcular tamamen soyuldular."

Sert, biçimsiz, yüksek dağlar bir alafırağa nal sığmayan patıka yollaain kötülüğü, korku-luğu gözümünden silinip öldü. ne dağ aşiyor, ne patikada yürüyordum. Savaş siperleri önü-ne gerili dikenli manialar aşı-yordum sanki.

Sonra sorup öğrendim :

Soyğun. Dersim'li için bir kazanç işidir. Herli cemiyetlerde

kafa,adale gücüne davanarak elde edilen kazanç ne kadar mübah ve ahlaki ise, tahditile, zorla elde edilen kazanç ta Dersim'li için o kadar mübah ve ahlakidir.

Kafamın hamarallığı tuttu. yanlış, doğru ölçüp biçiyorum : Ahlak, bir bakışta alınan manasına göre, bir cemiyetin iyi ve kötü telakkî ettiği şeylerdir. Bu telakkîyi edinmek de zaman işidir. Dersim'li bu ahlaki kazanmışsa zamrula ka-zanmıştır. Günlerden yıllara, yıllardan asırlara geçmeli...

Şimdi iş meydana çıktı :

Eski İmparatorlarımız rahat-larını bir kimselerdi! Hazine-lerinin bir kaptısı kendi keyif-lerine, diğer bir kaptısı keyif-lerini kaçırarak çul şeyhlerine aşiret reislerine dana bilmem kimlere açıyordu.

Şeyinla, aşiret reisi olmak zekasızlıkla elde edilemez. Bun-lar, hazinenin çok kaptısı ol-duğunu, kendi kapularının na-sıl açılacağını pek iyi bilirler.

Biraz yaramazlık. hükümete kafa tutuş, bir kaç soygum, Ni-şanlar, rütbeler, kıpkızıl atın-lar...

Düşüne, düşünce nelerle va-rılıyor :

Dersim eşkiyalığı, saray eli-nin dağıttığı Türk'ün kızıl al-tunlarıyla bestenip büyütülmüş demektir!

(14) üncü Lüi ; "Devlet de-

Görüşler

Duyuşlar

İçten coşunca..

Parktagız. Ziraat banka-sının genç ve zeki bakışlı, ince duygulu, gayretli ve sempatik direktörü bay Ta-rık'le Trabzonun en ince hisli, en hassas, en narin genci ve en yüksek müzi-siyeni bay Sezai ve birde Yeniyolan âleme düzen ver-mek, âlemi düzenli görmek için bütün enerjisini harca-ya harcaya istop diyeceği yakınlaşan muharriri bir de ben bir masaya otarmış konuşuyorduk.. Söz mecrası belediye işlerine, havacılığa, hava tehlikesi karşısında Trabzonluların alâka dere-cesine, parkta çalınan zir-zır gramofona, törenlere, ba-lolara sıçradı... O söyledi, Sezai söyledi, ben söyledim. Uçumizde tenkitlerde, atıp tutmalarda, hata ve sevap-larda bulunduk ve birbiri-mizi teyit ve düşüncelerimiz-deki birliği anlayınca bay Sezai : hiç bir yerde park-larda gramofon çalınmadı-ğını ve âdi türkû, şarkı, gazellerle halkın musiki kültürünün, musiki zevkinin hırpalanmasına zedelenme sine cevaz verilmediğine burada ise sabahın saat be-şinden gecenin 11 rine ka-dar fasulasızca pilâk çalın-masına ve halkın el aman demesine karşı aldırış eden olmadığından acı acı şikâ-yet ve.. Parklarda ancak orkestre çalınır diye ilâve etti.

Bay Tarık ise : sinema binasının, harabliğından tö-renlerde göze çarpan, ağya-ra karşı ayıp kaçan hata ve kusurlardan, balolarda ki geyim, caz, adabımauşe-ret noksanlığından, kasur-larından hayıflana hayıfla-na bahsetti ve ben de: derli toplu, intizamlı, şuarlu, programlı, dört başı mamur hiç bir işimiz olmadığının, yani methe değer bir var-lık gösteremediğimizden ne içtimai cepheden, ne ferdi cepheden hangi cepheden olursa olsun beğenilecek, aferin! şu iş iyi, hoş olmuş - Arkası 2 de -

mek ben demektir, sozu ile devlêti yanlış anlamıştı. Bizim haşmetiler (!) de bir kaç çapulcuyla çığnettikleri devleti yanlış değil anlayamamışlardı bile!

Soymak, hükümete kafa tut-mak ne demek Madalya, altun ne demek?

Bunların karşılığını (2884) numaralı kanunda okumalı!

Dersim, Tunçeli adı ile as-ker ellinde kuruluyor. Dersim'-linin ahlaki Türk Cumhuriyeti-nin istediği ahlak olacaktır.

Kığıye varacağım gün yollar vücudumu, iştiklerim kafamı ve sinirlerimi yormuştu. Bu yollardan gitmek zorunda kal-mış vatandaşları düşünüyordum.

Sağlık

Muhtelif

mevsimlerde

Alınacak gıdalara dair

Gıda, bilâ istisna herkesi alâkadar eden mühim bir meseledir. Yapılan tetkikat geçen asrın sonlarında ve bu asrın başlangıcında, memnun edici neticeler vermiştir.

Buhar makinesi, çalışmak için kömürün hararetine nasıl muhtaçsa, uzviyetimizin de alacağı gıdaların husule getireceği kaloriye ihtiyacı vardır.

Tamamile istirahatte bulunan, fakat bittabi kalbi, ciğerleri ve hazım bezleri işliyen bir insanın yaşaması için ne kadar yiyeceğe ihtiyacı olduğu hesap edilmiştir. Bu şahsın sükûn halinden çalışmaya geçmesi ile de, çalıştığı esnada sarf edeceği dah fazla kalori ölçülebilir.

İstirahatta bulunan 70 kilo sikletindeki bir adam, 2100 kalori husule getiren bir gıdaya muhtaçtır. Bu ihtiyacı orta bir çalışma ile yüzde 50 kuvvetli mesai ile bilhassa yüzenlerde ve spor yapanlarda yüzde 100 nisbinbetinde çoğalır. Vücut çalışması esnasında, kâfi yenecek madde almazsa mevcudundundan kaybeder. O halde zayıflama kürlerinde yazlız yemeği azaltmak değil aynı zamanda da çalışması çoğaltmak lâzımdır ki istenen zayıflık elde edilsin.

Verdiğimiz izahat yaşayış gidişatını, bir makinenin işlemesi gibi açık bir şekilde göstermektedir. Ancak bu hususta alınacak gıda nevinin tayini çok mühimdir. Bunun için yapılan bir çok tecrübeler vardır: Fa reler alınmış, bunlar muayene edilmiş, saf albümin, yağ ve şekerle beslenmiş. Hayvanlar bu yemekleri ihtiyaçlarından fazla olduğu halde büyük bir iştah ile yemişler; fakat gittikçe zayıflamağa başlamışlar ve hatta bir kısmı ölmüştür. Buna mukabil aynı gıda az miktar kaynamamış süt meyva usaresi ile karışık verilmiş. Bu yemeği yiyen hayvanlar zayıflamak şöyle dursun, hattâ kilo almışlardır.

— Arkası var —

NOTLAR

Pazar yeri, Plan, su, ağaç, bayram, çocuk bahçesi, park, heykel, u-ulusuz insaat, gürültü yapan esnaf, tahta hızarları, fındık kabuğu, fare, değermendere ilh.... Hemen her sene «Yeni-yol» da haftada bir iki üç, beş tekrarlanan fıkra, makale başlıklarıdır!

Latife latif gerek, kerih ve gayri nezih şekillere girdikten sonra bırakmalı artık onun yakasını!

Bir plinç ve bulgur hikâyesi vardır, hayali ham peşinde koşanlar ezberlemeli, su gibi içmelidirler onu!

Anket

Gelişigüzel soruşun,
Gelişigüzel karşılığı..

Teraneleri ruhları kıcıklayan kanaryaları severim.

Hava güzel, gün pazar, vakit öğleye yakın.. Belediye meydanında kahvelerin önünde, akasyaların altında nargele, kahve, çay içenler, domino, tavla oynayanlar, oturup günlük iş ve hadiseler üzerinde musahabe yapanlar epeyce kalabalıktı. Karga kaçırılan kahvesi önünde yola yakın çukurlarda birikmiş suların kenarlarında birkaç yüz güvercin oynayıp duruyorlar, bir pazar günü bu meydana kendine mahsus hususiyetlerle bir âlemdir! Bu âlem içinde bir masa kenarında oturmuş, elinin baş parmağı şakağına dayalı derin bir tefekküre dalmış gibi sandaliyeye yan gelmiş bir vaziyette oturan bizim çöp çştan, baş göz yapan, yuva kuran ve bir hayli sevap işleyen şair bay Sadettin gözüme ilişti. Yanına gittim. Selâm verdim, selâmımı almaya, buyurun demeye vakit bırakmadan altıma bir sandaliye çekip masanın diğer kenarında oturdu. Anketimi kendilerine de açacağımı söyledim zaman hafif bir gülüşle:

- Sen yaman, iyi adamsın.. diyerek biraz doğrulverdi. bir sigara ikram ve bir kahve ısmarladıktan sonra:

- Sor bakalım. dedi. Sormağa başladım, gözleri uzaklara çevrili, elinin baş parmağı şakağına dayalı, istikraka gömülü bir durumla cevaplarını ağır, ağır okkalı okkalı vermeğe başladı.

- Gazetede en çok hangi yazıları okursunuz?

- İhyanen okurum. Havadis kısmından çok inkılâba ait mevzuları takibederim.

- Trabzonda hayat bahalı mıdır, ucuz mudur?

- Ey müdürünün idaresine bakar. Olur ki İstanbulda evini muktesidane idare edebilenler Trabzondan ucuz yaşayabilirler.

- Trabzonda yaşayış nasıldır?

- İhtimai hayatımız çok hıskan manialar karşısında henüz inkışaf edememiştir.. Memurin sınıfı üzerinde aile görüşmeleri çok samimi ve nezahette devam ediyor. İsterim ki şehrimizin münevver tabakası arasında da böyle ailevi görüşmeler ziyadelesin!

- Belediye işleri nasıldır?

- Belediye işlerinden malumatım yok desem çiz. Çünkü yeni gelmişim, dairem arkadaşlarını da tetkik etmeğe vaktim yoktur.

- Parktaki bugünkü şekil nasıldır?

- Park yukarda söylediğim ihtimai hayatın bir makedisidir.

- Evlenmenin lehinde mi, aleyhinde misiniz?

Her ne kadar bir evlenme memuruna böyle bir sual sorulması doğru değilse de, umumi ve sıralı bir sual olduğu için sırasını atlamak istemedim, fikrini öğrenmek istedim.

- Gülerek: Ooo.. ben aleyhinde bulunur muyum? A lâzret!

Tam bam teline basmışım gibi birden doğrulverdi; sanki bu uzul bekleyormuş gibi cevap vermeğe başladı:

- Dünyanın ziyetini insanlardır. Bu fennî başarımlar, bu bedii buluşlar hep insanın mahsulü zekâsıdır. Binaenaleyh tezayidi nüfusa mebbe olan evlenmenin aleyhinde nasıl bulunabilirim!..

- Hangi tip kadından hoşlanırsınız?

- Geç, geç geç, onu sorma bana.. Meslek ve meşrep iktizası cevap vermem.

- En çok zevk aldığınız şey nedir?

- Edebiyat..

- Musikiden hoşlanır mısınız?

- Çok derin manalı yazılmış bir gazel ile bir musiki ruhumun en büyük gıdasıdır..

- Hayatında en feci ve en zevkli hatıraların hangisidir?

- Çok sevdiğim bir arkadaşımın gayri kabil telâfi uğradığı felâketten bir teselli için olsun tessürüne iştirak imkânını bulamamışım en feci tesirle den, en zevkli hatıram da yetiştirdiğim evlâdım la sevdiğim dostlarımın refah ve saadetidir.

- Hangi yemekleri seversin?

- Sinnim dolayısıyla etten çok müteeffirim, yemeklerden ziyade meyveden haz ederim. Elma, portakal en müntehep meyvelerimdir.

- İçkiden hoşlanır mısın?

- Onu sorma bana..

- Tütünden?

- İçmem..

- Seyahatten hoşlanır mısın?

- Param olsa dormaz seyahat ederim.

- Bir daha dünyaya gelersen ne olmak istersin?

- Bugünkü halimden memnunum binaenaleyh serveti ilmiyem daha yükselmek üzere âlim olmak isterim..

- Hayvanlardan en çok hangisini seversin?

- Teraneleri ruhları kıcıklayan sevimli kanaryaları, çok severim.

- Trabzonun iktisadi vaziyetini nasıl buluyosunuz?

- Memleketimizde fındık, tütün hazineleri mevcut oldukça memleketimin iktisadiyatı daima yükselmekte, senede yarım milyondan fazla kilo lira? edilen yağlarımızı zı fenni surette imal edilirse öyle zan nediyorum ki memleketimize İsviçreden gelen anba'ajı sülû kilosü dörtüüz kuruş tere yağlarına rekabet edebiliriz.

- Hangi mesleği seversin?

- Memleketin imar dolayısıyla mühendisliğe ihtiyaç vardır. Mühendisliği.

- Dünya siyasi vaziyeti nasıldır?

- Sivasî işleri Büyük Önderimiz Atatürk'e onun etrafında bulucan Heyeti Vekile mihverî âlemi harekete getiren bütün ihtisas inceliklerle takibedyorlar.

- Trabzonun ihtiyaçları?

- Su, kabristan, Uzunsokağın parke döşenmesi..

- En beğendiğiniz edip, şair muharrir, rassam, musikişinas, artist kimlerdir?

- Hamid, Namık Kemal, Hüseyin Cahid, Yakup Kadri, Rüşat Nuri..

Ben yazmaktan, o söylemekten yorulmasaydık daha çok konuşabilirdik....

C. A.

İtizar

Belki hayatımda bir çok kaflar yapmışımdır. Fakat yüzümü kızartan, iliklerime kadar beni mahcup birakan öyle bir kaf yaptım ki hala utancımın kıp kırmızıyım..

"Bay Süleyman mahirin anketime verdiği cevapların alt kısmında Bay Sedada atfen çıkan yazı fransızca bir kitaptan nakledilmiş parça olup fıkrayı yanlışlıkla "kendilerinin erzurum dan gelmeleri hasebile,, Erzurumda geçmiş bir hadise şeklinde anlamış ve yazdım, halbuki mesele doğrudan doğruya bir kitap hikayesidir. Özürle tavzih ederim,

Okurlarımız

Ne diyor

HASTANE
VE DOKTORLAR..

Trabzonda bulunan bir çok müesseselerin çalışma faaliyetlerini ince tetkiklerden geçirerek, kimisini tenkit, kimini teşvik eder mahiyette yazılara gazetenizde önem verildiğini, memnuniyetle görür ve okurum.

Bu hayırlı yolda küçük bir yardım yapabilmek için; memleket hastanesinin şuurlu faaliyetini kaydetmek isterim.

Gerçi, burada çalışan Doktorların bu gibi teşvik ve sitayişlere ihtiyacı yoktur. Onlar bu kudreti, insanı duygularile, vicdanlarının derinliklerinden alıyorlar. Bununla beraber hisler izhar etmemenin inkânı ol mıyor.

Röntgene girmek için hastaneye gitmiştim. İlk defa Röntgen odasında Dr. Bay İrfan'ın hastalarına karşı güler bir yüz ve ince bir nezaketle muamelesini gördüm. biraz sonra Baş Doktor Bay Abdullahın kendisine has, bitmez ve tükenmez faaliyetine şahit oldum. Kolundan hafifce rahatsız bir hastayı Röntgene koymuşlardı. Radyoskopinin vücuda ve gözlerle yapacağı zarara ehemmiyet vermiyerek, bu hafif rahatsızlık üzerinde, iki Doktorun mükâlemelerini, faaliyetlerini, işe verdikleri ehemmiyetin derecesini görerek bu alâkaya gıpta etmemek kabil de gildir. Bay Talatı görmedim.; fakat ne hacet.. Onun ne iyi bir insan olduğunu yüzünden okumak kabildir.

Bir çok şeyler daha yazmak mümkünken - gerek yazıyı uzatıp gazetenizi işgal etmemek ve gerek, yu-karda yapmak isteyerek becermediğim sitayişlere fazla meydan vermemek için - ce saret edemedim.

Yalnız şunu kayt etmek isterim ki; aldığı günlük veya maşın hepsini sarfemek mecburiyetinde olan bizim gibi fakır insanların en çok düşündükleri ve korktukları hastalık ve tedavisidir. Trabzonda böyle bir hastane ile kıymetli Doktorlarımız bulunduktan sonra bu endişeye de lüzum kalmıyor.

Bu yazıyı gazetenizde yaymanızı diler, saygılarımı sunarım.

Okuyucularımızdan
İ. H. E.

YURDDAŞ!

Yabancı paraların düşmesi hadisesi karşısında Türk parası biriktiren, akıllı olduğunu isbat etti!

Ulusal Ekonomi ve arttırma kurumu

Lâvrensini ektiği
tohum filiz ver-
meğe başladı

Iraktaki son hadiseler bütün Avrupada büyük endişeler uyandırdı

Pariste çıkan Temps gazetesi Iraktaki son hadiseler münasebetile bir baş makale nesretmiştir. Temps bu makalesinde Irak vekayinde yabancı devletlerin parmağını görenler olduğunu fakat bunun d'ğu sayılamayacağını söyledikten sonra diyor ki:

"İlkik tı son hareket İraki keşif ve gartsız tam istiklaliyi istiyen milliyetçi unsur tarafından hazırlanmıştır. Bu işte bir rol oynayan harbiî tesir varsa o da Filistin hadiselerinde s'ıra başgöstereci Arap birliği fikri müstakil geniş bir Arap imparatorluğu vücade getirmek için Arap memleketleri arasında sıkı bir anlaşma tesis arzusudur.

Lâvrens Lâvrens tarafı denekhen tohum filiz vermeğe başlıyor. İngilterenin, diplomasi membaları ne kadar bol ve mevkii ne kadar kuvvetli olursa olsun, bu Arap birliği hareketini kendi arzu ve menfeatine muvafık bir şekilde idare ededeği şüphesizdir. Arap birliği fikri müslüman tebaası olan bütün devletler için mühim bir mesele ortaya çıkarıyor."

Diğer taraftan Journal gazetesi de yazdığı makalede diyor ki: «Iraktaki vekayı biz Fransızlar için de büyük ehemmiyeti haizdir. Son Fransız - Suriye muahedesi yapılrken İngilterenin Iraktaki teerübesinden bahsedilmişti. Irakta manda esas yerine ittifak esasının kabulünün İngilterenin menafini ihlâl etmemekle beraber naeyonalistlerin taleplerini tatmin ettiği ve birlikte çalışmak için iyi bir esas koyduğu ileri sürülmüştü.

Halbuki vaziyet gösterilmek istenildiği gibi değildi. İngilizler Irakta bizim suriyede tesaduf ettiğimiz müthiş müşkülâtla karşılaşmamakla beraber onlar da bir çok güçlüklerle tesaduf etmişlerdir. Hattâ tacım İngilizlere borçlu olan kral Faysal hayatla iken bile İngilizler müfritlerle mütemadiyen uğraşmaga mecbur olmuşlardı. Kabineler bu yüzden birbirini takip etmişti. 1933 de kral Faysalın ölümünden sonra bir millî birlik yapıldı, fakat gene kabineler uzun müddet mevkilerini muhafaza edemediler.

İttifak muahedesi İngiltereye menfaatlerini müdafaa etmesi için Irak hükümetini avucu için de bulundurmaktan başka yol bırakmıyor. Halbuki Bağdadda Kudüste, Kahirede nasyonalistlerin heyecanı, büyük devletleria zaafı yüzünden artıyor. Bugün liberalizmden ziyade kuvvet ve otoriteye dayaan siyasi bir rejime ihtiyaç vardır."

Sırpça kürsüsü

Derse ancak gelecek sene başlanabilecek

Ankarada Yugoslavya mütabhasile imza edilen son mukaveleye göre iki millet ve devlet arasındaki her türlü kültür ve fikir birliğini takviye etmek maksadile iki memleket üniversitelerinde her iki millette aid lisan kürsüleri ihdas edilmesi kararlaştırılmıştı.

Haber aldığımız göre memleketimizde ihdas edilecek olan Sırpça ders kürsülerinden biri İstanbul üniversitesinde, diğeri Ankarada dil fakültesinde olacaktır. Bu kürsüler için Belgradın birer profesör geleceğinden kürsüler ancak gelecek sene tesis edilecektir.

Görüşler

Duyuşlar

İçten çoşunca..

- Baştarafı 1 de -

diye bilecek bir şey görüyorum dedim ve üçümüz birden betbinmiyiz, menfi ruhumuz, görmüyor duyuyoruz, anlamıyor, bilmiyoruz. Biz de gazeteleri okuyoruz. bizki yıllarca bu yaşa kadar binbir mevzu binbir kitap okumuşuz, bizki Avrupadan gelenleri dinlemiş. Avrupayı görenlerden öğrenmiş, sinemaları seyretmiş, tiyatroları görmüş, törenlerin, mitinglerin, gösterişlerin, toplantıların, olimpiyadların resimlerini görmüş filimlerini seyretmiş bizki büyüklerimiz in inkılâpçılarımızın yaptıklarını, yapmak istediklerini anlamış ve kavramışız. bizki artık uzun etmegeyim bilgiliyiz, mânevverleştik, bizki artık cumhuriyetçi, inkılâpçı, Atatürk Türkiye-sinin ileri adında yürümekte olan bir nesliyiz bu şehirde artık gerilikten, yüz kızartacak, bizi ağyarın tayıbine maruz kılacak en küçük bir pürüz, noksan, hatanın yüze ve göze çapmasına tahammül edemeyiz. Bize temiz, samimi, medeni, insani yaşayış bahşedecek vırlıklar yaratacak kafalar, beyinler, dimağlar, gözler, ruhlar, sinirler ve heyecanlar ve beceriklikler istiyoruz!

Herkesin memleket içinde, memlekette varlık göstererek her sahada vazifeye kendini vermesini istiyoruz.

Mevkii, şöreti, serveti, menfaati ancak ve ancak yurt vazifesinde alın teri dökerek, kendini memleket halkına sevdirek, alkışlanarak elde edenleri tepcil tufeyli olarak menfaatları, istismarcıları takbih eyleriz.

Artık bu filancaanın filancası, bu şunun busu değil, bu yurdun idaalıcısı, ülkücüsü, teknikcisi, bu öz Türkün benliğini duyan o nur var etmeğe ant içen çoçuğu diye intihaplara arz edersek bundan biz ve onlar değil yurt kazanır sanırım. Orta çağ zihniyetine yüüüfff.. İleri çağ zihniyetine arş ileri!... Diyelim artık...

Cevdet Alap

Halk Manileri

Oku oğlum durma hiç Rahatça çorbayı iç Bir güzel mühendis ol Evler ölç yolları biç!

Hürmet et öğretilmene Oku sözümü dene Okumak kuvvet verir Hem can verir bedene!

Okuyanda gam olmaz Gündüzi akşam olmaz Okumayan insanın Başında bir dam olmaz!

Hiç mektebi bırakma Kötü yollara akma Şu çocuk belki tembel Çalış sen ona bakma!

Baba Salim Öğütçen

ANKARA

Türkiye'deki yeni oluşun bir izahı

Yazan :

Norbert Von Bischoff

Avusturyanın Ankara

Elçiliği sabık müsteşar

Türkçe'ye çeviren :

Burhan Belge

[72]

aylar ve seneler geçtikçe, Almanya ile müttefiklerinin, kuvvelleri durmadan artan düşmanlara karşı mukavemet ihtimalleri de azalıyordu. Bir bozgun altı yüzyıllık Osmanlı İmparatorluğunun batması demekti. Zafere gelince, eğer böyle bir şey, "farzımuhal" olarak tahakkuk ederse, ya bunun neticesi ne olabilirdi? Eskiden, hiç olmazsa, imparatorluk, birkaç kuvvet arası idan birini seçerek bir dereceye kadar hareket serbestliğinden istifade ediyordu. Harbattan zafere çıkışta idi halbuki, her tarafta ve dünyaya hükmeden bir Almanya karşılarında, çaresiz bir tabiiyet altına girilecekti.

İşte Veliad ile general için atının vadettiği iki ihtimal, bunlardan ibaretti. Ve her ikisi de şu hükme varıyorlardı: Manasız bir maceraya bir niyayet vermek ve düşmanların en büyüğü ve en tehlikelisi İngiltere ile, fırsat varken ayrı bir barış yaparak anlaşmak.

Fakat Vahidettin 1918 hazi randa, ölen kardeşi V. Mehmed'in yerine 57 yaşında bir adam olarak ecdadının kılını kuşandığı gün, böyle bir fırsat, artık mevcut değildi. VI. Mehmet adını alan Vahidettin'de mücadeleci bir yaratılış yoktu.

O tarihe kadar kendisinde görülen vuzuhsuz bir takım fikirler çünkü, bir veliahdlık hirsından doğmuş ufak muhalefetlerden ibaretti. Şimdi, muradına erince, hâdiselerin seline karşı durmak ve gizlice nefret ettiği Enver'e karşı koymak artık ondan beklenemezdi. Enver ise, Çar Rusyası'nın devrilmesi üzerine, şarkta, kolay ve neşeli bir istila harbına geçerek beklediği zafer çelengine kavuşmuştu. Bu işler kışısında, padişah, yorgun bir teslimiyet ile kendini ve işleri kendi hallerine terketti.

İyi bir asker olduğu Gelibolu'da sabit olan fakat politika işlerinde kendisine itimad edilemez ve üstelik can sıkıcı hattâ tehlikeli bir ahbab olan general Mustafa Kemal'e gelince, ona da, politika bakımından hiç de cazib olmamaya mukabil strateji bakımından çok çetin olan Arabistan cephesinin kumandanlığı verildi.

Yeni Başkumandanı, ağır bir hastalık, haftalarca İstanbulda alakoydu. Erkânıharbiyesinin başına vardığı gün ise, her şey bitmiş Filistin cebhesi parçalanmış, aşınmış kıtaat ise, kuşatılarak esir edilmemek için hızlı bir ricate başlamıştı.

- Arkası var -

ACELE

Satlık
ucuz ev

Ayafilpoy camii yanında ufak kesim ucuz bir ev acele satılıktır. Üstte iki oda bir sofası, altta bir oda bir sofa, önünde avlusu ve odunluğu vardır. Görmek ve almak isteyenler ayafilboy müezzini bay Hasana müracaat etmelidirler. 1—4

Dünyada Neler oluyor

Doktor

— Aman, gözünüzde mühiş bir hastalık var. Göz bebeğinizde ur var.

— Sahi mi doktor?

— Elbette sahi. Tedavisi de gayet basit. Açınız gözünüzü...

Ve göze önmeli bir madde damlatılıyor, sonra uğuşturuluyor ve el çabukluğu ile bir küçük mantar parçası çıkarılıyor. Göz iyileşiyor.

Bu ameliyat da adamına ve adamının kesesine göre 100 dolardan 800 dolara kadar bir para kazandırıyor.

Bu sahte doktor yanın daki kadın asistanıyele beraber nihayet Vasingtonda yakayı ele verdi.

Tasarruf için

Teksasda hükümet senede 270,000 dolar tasarruf etmeğe karar verdi ve bunun için beslemekte olduğu 900 mahpusu tahliye etti.

Bu mahpusların yedi yüz tanesi vasatı 80 dolar temin eden işler bulmuşlar bile iki yüz tanesi ise gene açıkta Hem acaba bu yedi yüz sabıkalı, kazandıkları kadara razı olacaklar mı?

Bu tasarruf pahaliya mal olabilir !..

Yüzlük ustura

Dünyanın en eski usturasını manchester avukatlarından bay Harold kullanıyor Bu ustura yüz bir yaşında dir.

Avukat diyor ki:

— Sıra ile üsturanını iki tarafını da kullanıyorum. Yüz bir yaşında olduğuna da ispata hazırım. Bu usturayı ceddin 1835 yılında Nevkastelde almış. Dört nesil akrabalarımız hep bu ustura ile tıraş olmuşlardır.

Filvaki usturada 1835 tarihi yazılıdır. Gel gelelim bir reklâm olmadığı malûm eliyor:

— İngiliz mamulâtıdır !..

Cüzel esaret

Londrada hoş bir dava var. Amerika film stüdyolarından biri, kontrotına rağmen, başka bir kumpanyanın tekliflerini kabul edip hiden artist Beti Davis aleyhine bir dava ikame etti.

Mahkemede, Davisin vekili dediki:

— Holivutta, kontratlar, artistleri âdetâ esir ediyor, artisti köle gibi kullanıyor.

Bu söze, stüdyonun vekili şöyle mukabele etti:

— Mis Beti Davis ayda iki bin dört yüz İngiliz lirası alıyordu. Bu şartla herkes esir olmak ister !..

İkizler

Kanadada bir kadın bir batında beş çocuk doğurmuştu. Bu mühim bu mühim rekoru Hindistanda bir hindli kadın bu sene kırdı. Bir batında altı çocuk doğurdu

Filvaki bu son senelerde, üç ve dört çocuk birden doğuranlar o kadar çoğaldı ki artık İkizlere ehemiyet verilmiyor. Meselâ bu sene zarfında Sovyet Rusya'da 22,158 kadın ikiz doğurmuştur !..

Fener yakan

Parisin sokak fenerlerini yakan Artür tekaüde sevekdildi.

Bu adam, yirmi senedir, bir tek gece bile yatağa yatmış değildir. o yalnız gündüz uyukusunu biliyor.

Tekaüd olduktan sonra da huyunu değiştirmeyeceğini söylemektedir.

Şimdi de her gece sokağa çıkıp geç vakitlere kadar geziyor, sonra evine gelip oturuyor, sabah olunca yatıyormuş j.

NEOKALMİNA

RUMATİZMA

NEURALJİ

BAŞ VE BİŞ AĞRILARI. ARTRİTİZM

KAŞE

NEOKALMİNA

Kapı inşaatı eksiltmesi

İTHALÂT GÜMRÜĞÜ MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

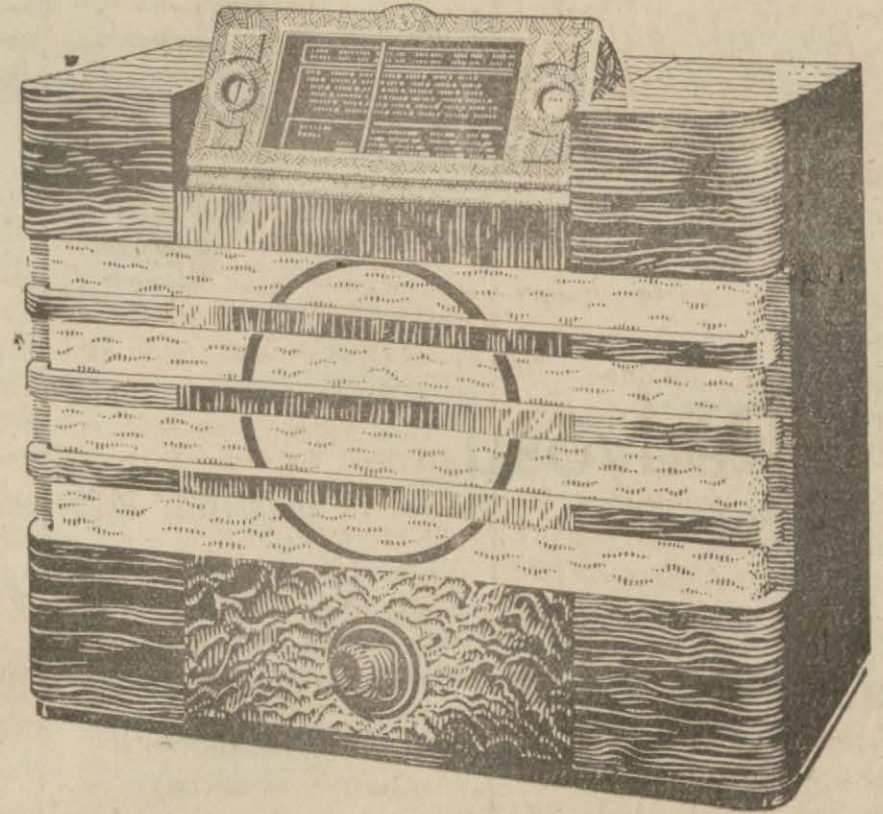
129 lira 95 kuruş bedeli keşifli Dahilî Ticaret ve İhracat Gümrüğü ithâl kapısı mevcut kroki mucibi yeniden yaptırılacaktır. Bu kapıyı yapmak isteyenlerin yüzde yedi buçuk teminat akçaları ile ihale günü olan 20—11—936 tarihine müsanif Cuma günü saat 14 de Gümrükte müteşekkil satılma komisyonuna ve kroki üstünde inceleme yapmak isteyenlerin de bu müddet içinde Gümrük muhasebesine muracaatları ilân olunur. 6 9 12 16

TEKÂMÜL
GÜZELLİK MUSİKİ
VE TEKNİĞİN
SON HARİKASI
1937 YILI

PHILIPS

RADYOLARIDIR

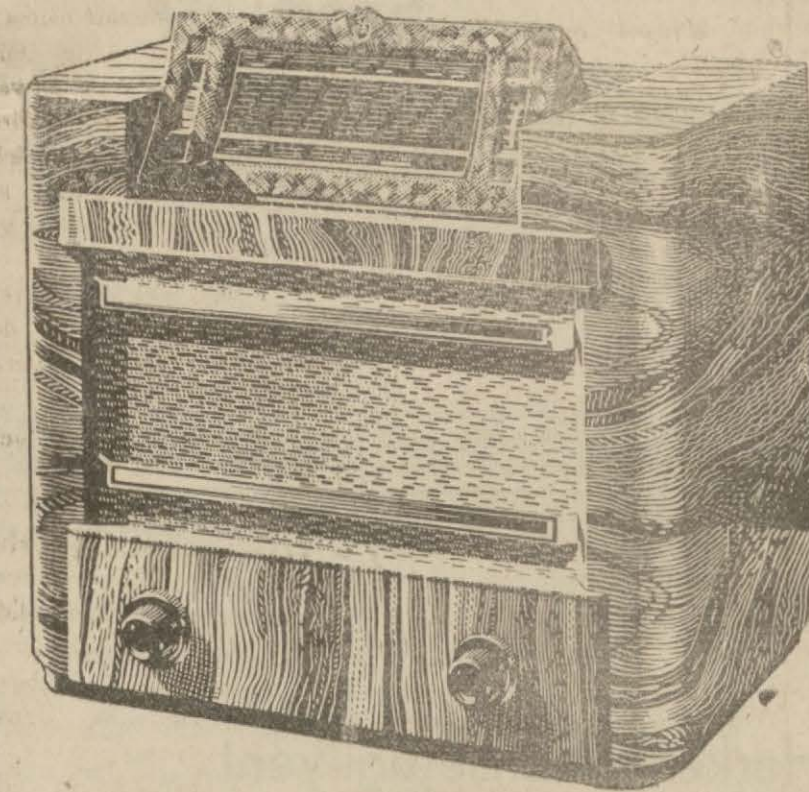

7

9

6

A.

6

9

5

A.

Trabzon ve Havalisi : M. NURİ AYDIN (Kabaoglu)
Satış Deposu : Kunduracılar caddesi N. 86

Şansınıza
güveniniz!

Tagyare piyango biletinizi alırken şansınıza güveniniz. Maksat zengin olmaksa yine bu güvenle mutlak maksada irişir, zengin olursunuz.
Bu güveni ancak ve ancak bakioglu mevkiinde

Güven

Berber salonunda bulabileceksiniz.....

Güven berber salonunda

Yakında çok yenilikler göreceksiniz !

Sahibinin Sesi

Şüphesiz en iyi gramofon bu markadır..

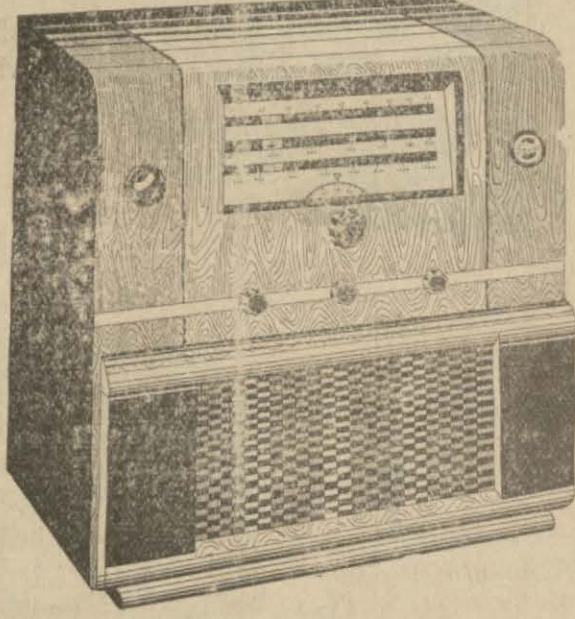
En yüksek artistlerin okuduğu şarkılar
Sahibinin Sesi plaklarında bulunur..

Radyo serisi:

1937 model 399 ve 299 tip

MARKONI Radyoları

Dünyadaki bütün radyolardan
üstündür. Tecrübesi badavadır:
Radyo salonumuzda dinlenilebile-
ceği gibi arzu edenlerin evlerine de
gönderilmek suretile tecrübe
ettirilebilir..

TUNGSRAM

Radyosu

Aynı derecede ki radyoların en kullanışlı en ucuzu, en zarifidir.

SPARTON Radyosu

Hem en ucuz, hem de en şık radyo almak isteyenler bu radyoyu
almak mecburiyetindedirler.

Tungsrampulü

Bol ziyalı ve çok ekonomikYalnız bu ampullerdir.

Pulatanalı Kardeşler

20 İkinci teşrin 936 bütün Radyo meraklılarının
beklediği gündür

Çünkü:

Herkesin bahsettiği yeni

FILKO Radyoları bu tarihte geliyor.

Remington

Yazı makinelerinin son modellerini en ucuz fiatlarla
mağazamızdan temin edebilirsiniz..

Omega

Cep ve kol saatlarının en fantazi
ve en son şekilleri gelmiştir..

HISLON

Cep ve kol saatları dünyanın en hassas saatlarıdır.

Adres : TRABZON Hami ve Kemal Nalbantlar Mağazası
Kunduracılar caddesi

ŞİHİRKÂR BEYİN.....

ŞİHİRKÂR GÖZ.....

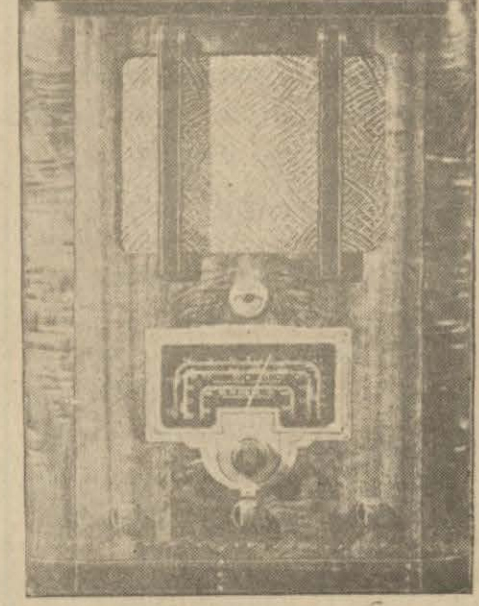
ŞİHİRKÂR MÜSİKİ.....

Tekmil bu hususiyetleri 1937 Radyo

Kıralı
Olan...

R.
C.
A.

Makinalarında
bulacaksınız.

R.
C.
A.

Radyo tekniğinin
emsalsiz bir
muzafferiyeti.

R.C.A.

Makinalarını görünüz, dinleyiniz

Hayret edeceksiniz...

HARUNLAR MÜESSESESİ

Taşrada bulunanlara müjde!!
Tekmil dünya istasyonlarını pürüssüz zapteden
akimülâtorlü radyoların en mükemmeli

RADYONE

Markalı ahize gelmiştir.

Bu markanın sayesinde artık akimülâtor ve pillerden kurtulmuş
olursunuz. Çünkü makina ile beraber verilen 1000 saatlık Every-
body akimülâtörü bir sene hiç bir şeye lüzum kalmadan maki-
nanızı çalıştırmaktadır. R A D Y O N E Ahizelerini

HARUNLAR Müessesesinde Dinleyiniz.

TAŞRA SİPARİŞLERİ DERHAL GÖNDERLİR.

YENİYOL

Basımevi

Yeni temiz ve çeşitli huru-
fatile, Defter, Fatura, Çek, Bono,
Senet, Makbuz, Zarf-Kâğıt, Muh-
tıra, Kartvizit vesaire gibi bütün
matbaa işlerini

En temiz, en ucuz bir
surette yapar..

Hariçten verilecek siparişleri kısa bir zamanda
hezırlar ve gönderir.